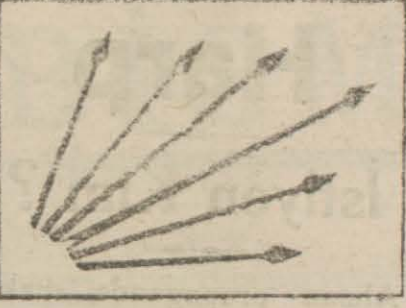

Aydin

İKİNCİ YIL
No : 504
PERŞEMBE
13
Nisan 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASI HALK GAZETESİ

Sayısı : 100 Para

Cumhuriyet ordusunda..

F. R. ATAY

Bir nümayiş zannettim: genişçe bir meydan, ortasında Atatürk'ün büstü ve her tarafında halk! İçlerinden bir kaçının da millî danslar yaptığı görülüyor.

Fotoğraf bana Çoruhtan gönderilmiştir. Bu ne bayram, ne de bir düğün kalabalığıdır. Sadece sıraları gelip te askere gidecek olan gençlerin şevk ve şitabından ibarettir.

Resmi ve mektubu yolliyan arkadaşımız, delikanlılardan her hangi biri ile yapılan konuşmayı da naklediyor:

— Oğlum sizi kim çağırdı?

— Duydukta geldik!

— Kimden duyduunuz?

— Dün akşam nakiyeden Hüseyin oğlu Memiş geldi, bizim doğumuların sırası gelmiş, nahiyeye de buradan haber gitmiş.

— Sizin muhtar kim?

— Ali Dayı. [İri yapılı yaşlı dinç bir köylü ileriye doğru geldi.]

— Muhtar benim efendim.

— Daha size haber salmadık, bu delikanlıları kim topladı?

— Kendileri toplandılar, efendim.

Dün Memiş nahiyeden gelmişti. Yaşıtları askere gidiyor-muş, bu gece köyde sabaha kadar bayram yaptılar, Sabah-leyin de yola çıktılar. Ben de nüfus defterini aldım, peşlerine katıldım gayri! Bizden başka yol üstü iki köy delikanlıları daha var. Onların muhtarları da burada.

Artvin şube reisi tecrübe görmüş emekli bir binbaşısıdır. Bu anda belki de askerlik hayatının en büyük zevkini tatmış olacak ki gözleri yağırdı. Yaşıtlarının askere alındığını duyup ta ilânsız, tebliğsiz, jandarmasız şubeye koşan bu asil Türk çocuklarına doya doya baktı. Gözlerindeki sevinç yaşlarını silerken:

— Size hükümet namına çok teşekkür ederim, dedi.

Bu anda gök gürlemesini andırır bir ses duyuldu:

— Sağolun!

Bu ses halkın hükümete olan bağlılığının ifadesi idi. Şanlı Türk bayrağı gibi dalga dalga yükseldi. Yurdun saf kubbesine yayıldı ve biz onu ciğerlerimize doldurduk.

O gün bu delikanlıların ağabeyleri tezkerelerini almışlar, askerlikten terhis olmuşlardı ve yine o gün bu delikanlılar kasabalı arkadaşlarıyla asker ocağına, ordu kucağına atılıyorlardı.

Delikanlılardan bir kısmı kadro darlığı veya diğer sebeplerden dolayı köylerine iade edil-

Büyük Parti kurultayı

29 Mayıs'ta toplanacak ve bir hafta devam edecek

Ankara 11 — Cumhuriyet Halk partisnin Büyük Kurultayının 29 Mayıs Pazartesi günü toplantıya çağırılması esas itibarile kararlaştırılmıştır.

Kurultayın çalışması bir hafta kadar devam edecektir.

Ruznamesi par'inin faaliyeti bakımından çok ehemmiyetli maddeleri ihtiva etmektedir.

İtalya Yunanistan'a teminat verdi

İtalyan elçisi hükümetinin Yunanistanın istiklâline riayetkâr olduğunu temin etti

Atina 12 — İtalya kıtaatı dün Yunan hududuna varmadan son merhale olan Dislifka yı işgal etmiştir.

İtalyanın Atina maslahatgüzarı Başvekil general metaksası ziyaret ederek Musolini namına; "Yunanistan'a karşı İtalyanın bir harp vesilesi aradığı hakkında dolaşan ve dolaşabilecek şayialar yalandır. Bu şayialar

ancak tahrikçi ajanlar tarafından yapılmaktadır.

İtalya Yunanistanın toprak istiklâline en samimi bir surette riayet eder,, demiş ve :

İtalyanın Yunanistanı her cihetten daha ziyade inkişaf ettirmek azminde olduğunu beyan etmiş ve şayiaları mutlak surette tekzip etmiştir. a.a.

H. vekilimiz

Parti gurubunda izahat verdi

Ankara 12 — Cumhuriyet Halk partis meclis gurubu bu gün öğleden sonra reis vekili Hasan Sakancı riyasetinde toplandı.

Müzakere mevzuu son siyasî hadiseler hakkında hariciye vekilimizin izahatı idi.

İlk defa söz alarak kürsüye gelen hariciye vekilimiz Şükrü Saraçoğlu son haftanın belli başlı siyasî vakaları hakkında beyanatta bulundu.

Bilhassa Romen hariciye nazırı Gafenkonun İstanbul ziyareti ve hariciye vekilimizle mülakatına ait beyanatı derin bir alâka ile dinlendi.

miştir. Bize mektubu gönderen genç, bunların duydukları teessürü, eskiden askerlik yapmamak için her şeyi göze alan zavallı Türk köylüsünün hareketi ile mukayese ediyor.

Fakat cumhuriyetin askerlik ocağı bir sevgi, şeref ve hizmet ocağıdır. Halkın askerlik aşkı, Baş kumandanandan en küçük rütbeli subaya kadar, cumhuriyet ordusu üstüne titriyenlerin halk ve asker muhabbetinin tabii bir eseridir. İsmet İnönü 1922 de diyordu ki : " ... Bizim ordularımızı, diğer ordulardan temyiz eden evsafi esasiye, başlıca, ordularımızın bizzat mille-

İtalyanlar

İspanyaya yeni bir kıtaat gönderdiler

Londra 12 — Cebelüttağıktan (Sovile) gitmekte olan seyyahların söylediklerine göre Kadik-sa yeniden İtalyan kıtaatı çıkarılmıştır.

Bu seyyahlar Kadiksaya bir çok İtalyan askeri çıktığını ve Kadiksin ana üssübahçilerinden olan Anada görmüş olduklarını söylemişlerdir. Geceleyin Cebelüttağıka kimsenin girmesine müsaade edilmemektedir.

İngiliz gazeteleri yeniden İspanyaya İtalyan askeri çıkarılmış olduğu ısrarla yazmaktadır. Bu gazetelerin içinde Deyil Meyil Deyil Heralt da vardır.

tin kendisi olması suretinde ifade olunabilir..

"... Osmanlı orduları devrinde, daha ondan evvelki devirlerde de türk orduları ahlâk itibariyle daima şayanı ihtiram ve itibar kalmışlardır. Fakat Büyük Millet Meclisi orduları bütün eslâfına takaddüm etmiştir.."

Cumhuriyet, kendi ordusunun yalnız bakımına itina göstermemiştir : Cumhuriyet, türk milletini, en yüksek hayati zaruretler olmadıkça, bir damla vatan-daş kanını bir elmas parçasından çok daha kıskandığına inan-dırmıştır. İnanmak : işte asıl

Ağaç Bayramı

Büyük bir sevgi ve alâka ile kutlulandı

Evvelce yazdığımız ağaç bayramı, dün saat 15 de Pınar başı orman nümune bahçesinde kutlanmıştır.

Bayrama, orta okul ve sanat okulu talebe ve muallimleri ile ilk okulların dördüncü, beşinci sınıf talebe ve muallimleri, Vali, Belediye reisi ve müdiran iştirak etmişlerdir.

Halkımız da, ağaç bayramına büyük bir alâka göstermiştir.

Merasime milli marşımızla

başlanmış ziraat müdürü ile orman baş mühendisi (Ağaç ve ehemmiyeti) hakkındaki nutk-larını söylemişlerdir.

Müteakiben talebe ve halkla beraber, evvelce hazırlanmış olan yerlere tohum ve fidan dikilerek neşeli bir gün geçirilmiştir.

Ağaç bayramı bundan sonra her yıl, şubatın ikinci pazar günü muntazaman kutlanacaktır.

Bay Çemberlayn

Bu gün avam kamarasında beklenen nutkunu söyleyecek

İngiltere Akdenizde yapılacak bir hareketi hasmane telâkki edecek

Londra 12 — Maltadan alınan haberlere göre son günlerin gerginliği zail olmuştur.

Başvekil Çemberlayn'ın yarın avam kamarasında yapacağı beyanat umumî tarzda hazırlanmıştır.

Çemberlayn, Akdenizde yapılacak yeni bir hareketin hasmane telakki edileceğini bildirecektir.

Çemberlayn'ın beyanatında; Arnavutlukta yapılan hareketi pek çirkin bir surette tasvir edeceği beyan olunmaktadır.

Urfanın

kutuluş bayramı kutlulandı

Urfa — 12 Urfa dün kurtuluşunu kutlamıştır. 11 Nisan kurtuluş gününü Urfalılar heyecanlı bir surette tesit etmişlerdir.

Törene belediye parkında Atatürk anıtı önünde istiklâl marşile başlanmış vali bir söylev vermiştir.

Urfanın kurtuluşu canlı olarak temsil edildi. Asker bir resmigeçit yaptı. Tayyareler bu törene heyecan verdiler.

Gece Halkevinde bir balo verilmiştir. a.a.

Alman

Propoganda nazırı İstanbul'a geldi

Ankara — Alman propoganda nazırı bugün tayyare ile 15,20 de Yeşilköy tayyare meydanına inmiş, ve vali muavini Hüdaî, hava müfrezesi kumandanı ve Alman kolonisi tarafından karşılanmış. Doktor Goble otomobile İstaubula hareket etmiş ve Parapalas oteline inmiştir. a.a.

Trakyada yapılan şarbon aşısı

Edirne 12 — Trakyada bu sene 850 bin Şarbon aşısı yapılmıştır. 940 senesi sonunda aşı bitmiş olacaktır. a.a.

Çekirgelerle mücadele başladı

Dalamaya bağlı Alanlı köyü ile Çinenin saraçlar köyü ve O-zan mevkilerinde ve Bodoğanın kavaklı köyü ve Alamut çiftliği civarında görülmüş olan çekirgelerle mücadele işine girilmiştir.

Mücadeleye nezaret etmek üzere ziraat mücadele müfettişi B. Eşref evvelki gün şehrimize gelmiş bugün de mücadele muntakalarına gitmiştir.

İnsan ve Kültür :

Bir Pakt'ın Hikâyesi

Önce Almanya ile Japonya arasında imzalandıktan sonra İtalya'nın katılmasıyla cihan üzerindeki iddia, teşebbüs ve işgal ve ilhak politikasını temsil eden müessesesi meydana getiren "antikomintern", pakt, şimdiye kadar bir tek devlete dokunmamıştır : Bizzat komintern'i ihtiva eden Sovyet Rusya ! bu itibarla, bu pakt, taşıdığı ismi en az temsil edendir.

Bundan başka, bu paktın mâna ve şümülü hakkındaki tefsirler de değişmektedir. Meselâ, bu paktı imzalaması, şimdiye kadarki görüşlerine ve politikasına göre en çok beklenmesi lâzım devlet, Polonya, bunu yapmamıştır. İsrarla, bu paktı girme ile Sovyet Rusya aleyhine vaziyet almak arasında, kendi için hiç bir farkın mevcut olmayacağını, sanki bu hareketiyle izah etmek istemiştir.

Halbuki geçenlerde, bir salâhiyetkar Japon ağzı, bu paktın sadece komintern'e karşı müteveccih olduğunu ve bundan Japonya'nın her hangi bir teahhüde yahut kombinezona girmesi mânâsının çıkarılmaması lâzım geldiğini beyan etmekle, bu âcaip pakt hakkında ortada dolaşan karışık kanaatleri, bir kere daha karıştırmıştır.

Gene geçenlerde, macarlar, bu paktı girmişler ve bu hareketi Sovyet Rusya, onların artık tâbî bir memleket olduğu hükmüne bağlayarak, diplomatik münasebetlerine nihayet vermiştir.

Halbuki, Yugoslavya, bu paktı girmemiş olduğu halde, 1917 denberi Sovyet Rusya ile diplomatik münasebette değildir.

Şimdi de İspanya'nın bu paktı katıldığını öğreniyoruz.

Eğer İspanya da, böyle bir şeye lüzum görülmüş ise, mahiyeti itibarıyla değil, şu günlerde yapacağı tesir itibarıyla lüzum görülmüş demektir. Çünkü İspanya'nın, kimsenin eseri olmayıp bizzat kendi eseri olduğunu iddia ettiğine dair rivayetler dolaşmaktadır. Paktı iltihak, acaba bu rivayetleri yalanlamak için mi yapılmıştır? Yoksa rivayetler üzerine kuşkulanan mihveri bir şekil oyunu ile tatmin etmek için mi? Yoksa bunlardan hiç biri için değil de, sarıldığı sanılan başka memleketleri sardığını göz görür bir şekilde göstermek için mi?

Burhan Belge

RADYO

PERŞENBE 13/4/39

ANKARA RADYOSU
DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195

Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

12.30 Program.

12.35 Türk müziği - Pl.

13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15-14 Müzik (Senfonik plâklar, opera aryaları - Pl.)

18.30 Program.

18.35 Müzik (Neşeli plâklar)

19.00 Konuşma (Ziraat saati)

19.15 Türk müziği.

Çalanlar : Hakkı Derman, Egref Kadri, Hasan Gür, Haluk Recai, Basri Üfler, Hamdi Tokay. Okuyan : Tahsin Kara Kaş.

20.00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat).

20.15 Türk müziği

Çalanlar : Vecihe, Cevdet Çağla, Refik Fersan, Kemal Niyazi Seyhun.

Okuyanlar : Mahmut Karındaş, Melek Tokgöz.

1 — Karcıgar peşrevi. 2 — Salâhaddin Pınar - Karcıgar şarkı - sana gönül verdim. 3 — Udi Ahmed Karcıgar şarkı - Elimde iken senin. 4 — Şükrünün Karcıgar şarkı - Hasta bir ümitle bekledim. 5 — Şükrünün - Halk türküsü - Urfalıyım ezelden. 6 — Cevdet Çağla - Keman taksimi.

7 — Refik beyin - Karcıgar şarkı - Gülyör sevdiğim. 8 — Bedriyenin - Hicaz şarkı - Müm-

teziç aşkıyla. 9 — Sadettin Kaynağın - şarkı - İşte seni seven benim, 10 — Hüseyini saz semaisi.

21.00 Memleket saat ayarı.

21.00 Konuşma (Mizah saati).

21.15 Esham, tahvilât, kam-

biyo - nukut borsası (fiyat).

21.25 Neşeli plâklar - R.

21.30 Müzik (Küçük orkestra Şefi: Necip Aşkın.) 1 — Dohnanyi - Rapsodi 2 — Glessmer

Kırlangıçların vedaı 3 — Borcherth - Bir gecenin romanı - Vafs 4 — Leopold - Karlesbad

hatırası 5 — Künneke — Mai elbiseli hemşireler operasından

marş - final 6 — Hans Löhr - Tempol Tempol Galop 7 — P

7 — Pachernegg - Miyana süiti. 1) Küçük geçit resmi 2)

Operada balet müziği 3) Garbende gezinti 4) Praterde atlı

karınca.

22.30 Müzik (Solister - Pl.)

23.00 Müzik (Cazband - Pl.)

23.45 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

ilân

Binek hayvanı alınacak

1 — Tümen kıtaatını ihtiyacı için binek hayvanı satın alınacaktır.

2 — Aydın bölgesinde bineğe elverişli hayvanı olan ve satmağa istekli bulunanların Nisan 939 sonuna kadar yalnız Cuma ve Cumartesi günleri saat 9 - 12 arasında Alay Satın alma komisyonuna müracaat etmeleri ilân olunur.

Adriyatik denizinde çarpışan menfaatler

Yazan : Pierre Dominique

Musolini nutuk söyledi.

Nutukların bir tonuna bakmalı, bir de mânâsına. Nutuk teskin mi ediyor, tabrik mi Yoksa her ikisi de mi var? Nutukta başka bir mâna var mı? Millî efkâr üzerine mi, haricî efkâr üzerine mi? Yoksa her iki efkâr üzerine mi hitap ediyor ? Banları, anlamaya kendimizi alıştıralım.

Değeri olduğu kadar değer kazanan nutuklarda hatip dikkat edilecek, üzerinde durulacak yerler de durmaz. Dinleyenler, sesin tonundan, hecelerin şiddetinden heyecana düşerler. Halbuki bu söz kalabalığında nutkun esasını anlamak için soğukkanlı olmak lâzımdır.

Musolininin son nutkunu dinleyen bir tanıdık kadın : "Musolini, dedi, Korsikayı da, Niside, Savoayı da, Tunusu da. Hepsi ni hepsini de istedi. Hem de derhal verilmesini istiyor."

Fakat kadına kendisinin İtalyanca bilmediğini söyledim. Cevap verdi.

"Musolini nutuk verirken hali ve tavrı kızgındı.

İşte nutukta ses tonunun tesirine bir misal, akıllı geçinen siyaset adamları bu kadın gibi düşünmesinler.

Musolininin sözleri bana oldukça kapalı, bir çok tefsirlere müsait ve hattâ mütenakıs bile göründü. Duca nutkunda, Roma ile Paris arasında kapatan ispanyol seddinin artık yıkıldığını söyledi. Bu söz, bir Fransız - İtalyan yakınlaşması lehinde bir tefsir doğurabilir.

Nutukta, sükût altında geçen bir bahis daha var, bu bahis Adriyatik temas ediyor :

"Akdeniz, coğrafî, tarihi, siyasi ve askerî olarak İtalya için hayatî bir sahadır. Akdeniz demekle tıpkı Adriyatik'ten bahsediyoruz. Adriyatik denizinde İtalya'nın menfaatleri her şeyin üstündedir. Buradaki menfaatler mühasıran Slavlar lehinde değildir. İşte bunun içindir ki Adriyatikte, iki senedenberi sükûnet hüküm sürüyor."

Bu ne demektir?

Bundan üç mana çıkar. Evvelâ İtalyan vatani Akdenizin içinde olduğundan Akdeniz de yolların ve kapıların serbest olması İtalya için hayatî bir sahadır. Bu deniz yolları ve kapılar kesilecekse, hiç olmazsa İtalyanın dostları tarafından kesilmelidir.

Bundan, Cebelüttarik ve Süveyş meselesi ortaya çıkar. Fakat aynı zamanda Fransa ile İngilterenin Akdenizdeki imparatorluk yolları meselesi de baş gösteriyor. Halbuki bu yolları İtalya kolayca kesabilir. Bundan da, bir Akdeniz statüsünün lüzumu çıkarılabilir,

İkincisi; Musolininin sözleri şu demektir ki, İtalyanlar, Adriyatik denizinde bir üçüncü devlet istemiyorlar. Adriyatik denizi vaktiyle Venedik cumhuriyetinindi. Bundan sonra da İtalyanların olarak kalacak. Fa-

kat bu denizde Slavların da menfaati var. Musolini, Adriyatikte İtalyan menfaatlerinin "üstün", olduğunu söyledi; yani Triyeste İtalyandır ve İtalyan kalacaktır. Habsburgların eski mülkü olan İstriya da keza İtalyandır ve gene de İtalyan olarak kalacaktır.

İtalyan şehri olarak Triyeste harpten evvel Avusturyanın bir limanı idi. Fiuma da keza Macarlara ait bir limandı. Harpten galip çıkan İtalya Avusturya ile Mazaristana uzun müddet bağlı kalmak istedi. İtalyanlar bu memleketleri müşterî telâkki ettiler. Avusturyanın ilhakından evvel Mussolini, Triyeste ve Fiuma gibi iki büyük İtalyan limanı için, Avusturya ile Macaristanı Hinterlant olarak telâkki ediyordu.

Roma protokolunun gayesi de bu idi. Fakat Avusturya artık yok oldu. Macaristan ise, Almanyanı nüfuzu dairesine dahil Triyeste ve Fiuma limanları esas itibarıyla. yalnız ehemmiyetlerini kaybetmekle kalmadılar, aynı zamanda tehlikeler de..

Misal ortada: Musolini, Triyestede avusturyalıları bir serbest liman için muvaffakatta bulunduğu halde dostu ve mütefiki olan Hitler'e böyle bir liman vermek istemedi.

Nihayet. Musolininin Adriyatik denizine teallük eden sözleri sıcak denizlere doğru bir Alman ilerlemesine karşı durmak için, İtalyanın Yugoslavyanın mukavemet etmesine ve Yugoslavya ile işbirliği yapmayı ümit ettiğini gösteriyor. İtalya ile Yugoslavya niçin işbirliği yapmasınlar? Dalmaçya meselesi, sırplarla İtalyanları bilâhare birbirlerinden ayırdı ise de onlar 1915 den 1918 e kadar aynı tarzda alman - avusturya - macar ilerlemesine karşı mukavemet ettiler.

İtalyanlar, Macaristanı, Bulgaristanı, Romanya ve Yugoslavyayı alman ticaretinin istifadesine terk ederek geri çekilmezler. Hele Yugoslavyada alman iktisadî nüfuzunun ehemmiyetini pek iyi bilirler.

Lüsyen Romiye, Figaro'da şöyle yazıyordu :

"Yugoslavya, maden cihetinden Avrupa'nın en zengin memleketlerinden birisidir. Yugoslav madenleri kısmen Fransız, kısmen İngiliz sermayeli şirketler tarafından işletilmeye başlanmıştır. Yugoslavya, daha doğru olarak, Roma - Berlin mihverinin ek yeridir. Bu mihver, eğer mutlaka kopacaksa Brennerden ziyade buradan kopacaktır. Öyle bir saha var ki, burasını İtalyanlar daima ihtirasla muhafaza etmek istedikleri halde Yugoslavlar İtalyanları o kadar çok sevmiyorlar."

Eğer her iki millet tehdide uğrarsa, hattâ aralarında sempati olmasa bile, müdafaa hareketlerini derhal birbirlerine uydururlar. Lüsyen Ramiye ilâve ediyor :

"Aynı zamanda Adriyatik li-

Harp

İstiyen Kim ?

Alman propaganda bakanı Dr. Göbbelsin yukarıdaki başlık altında Fölkişer Beobachter'de neşretmiş olduğu makaleden:

Garp âleminin bazı mahfillerinde, sanki dünyanın en tabii hadiselerindenmiş gibi, müstakbel bir harpten bahsedilmektedir. Bu keyfiyet, demokrasinin karakteristik vasıflarından biridir.

Bundan dolayı, bu fırtınalı havayı estirenlerin tam vakit ve zamanında meydana çıkarılmaları ve bu suretle, milletlerin icabında nasıl bir tavır takınmaları ve bundan doğacak felâket için kimlere müteşekkîr kalmaları lâzım geldiğini bilmeleri gerektir.

Panîği andıran bu harp korkusunun arkasında, 1919 yazında almanlara zorla kabul ettirilmiş olan Versay muahedesi vardır.

Bu muahede ne sulhu getirmiş ve ne de onu istemiştir. Bilâkis, Almanyanın bütün cephelelerine, ihtiyaç takdrinde alabileceğine körüklenebilecek ateşler serilmiştir.

Fakat, bütün bu teşebbüsler muvaffakiyetsizlikle neticelenmiştir. Eğer Almanyada demokrasî atlatılmamış olsaydı, bu teşebbüsler de hedefe varabilirdi.

Harpten bahsedilen bir memlekette, menfaatlerini harpte gören zümre ve mahfillerde bu mevzuun ele alınıp işlenmiş olması lâzımdır.

Bu gibilerin harpte menfaatleri vardır. Çünkü, bu gibiler, bir harp neticesinde, otoriter devletlerde de eski iktidar mevkisine avdet emeyi ummaktadırlar. Bundan dolayı, harp ruhunu tamim etmektedirler. Hiç şüphesiz ki, Londra ve Pariste, harbî sırf harp için istiyen zümreler vardır.

Kabahat yahudilerdedir! Günün birinde ve bir dalâlet anında Avrupada yeni bir harp çıkacak olursa, bu söz dünyamızın her tarafında çınlamalıdır. Bunun müsebbipleri yahudilerdir! Harbî istiyen onlardır Milletleri harbe sürüklemek için, kudret ve kuvvetler dahilinde olan her şeyi yapmaktadırlar.

manları da mevzuubahstir. Fakat muhtemeldir ki Almanya bu taraflarda İtalya ile yarışmasına teşebbüslere girişmekten çekiniyor."

Bir çok İtalyanlar, mareşal Göringin Libya askerî üsleri ve Goebbelsin Akdenizdeki on iki İtalyan adasını teftiş etmelerini - belki biraz teessürle - görerek, menfaatleri olan Berline bağlı Avusturya - Macaristanın ne hale geldiğini düşünüyorlar.

İtalyanlar Almanları asla çok sevmez ve onların yanında ikinci derecede bir rol oynamayı istemezler.

La République

BİSMARK

VE

Alman İmparatorluğunun Kuruluşu

Yazan : Jamesi Vycliffe Headlam
Terceme eden : M. Nedim Müren

— 8 —

Bismarck bedeni kuvvet ve cesaretini göstermek fırsatını her sene yapılan manevralardan birinde elde etti. Nehrini içine girerek atları sulamakta olan seyisi sular sürüklemeye başla-
mıştı. Bir köprü üstünden bu vaziyeti gören Bismarck birden-
bire üniformasıyla suya atıldı ve kendi hayatını büyük bir tehlikeye koyarak boğulacağı muhakkak olan seyisi kurtardı. Bunun üzerine kendisine hayat kurtarıcılara mahsus madal-
yalardan verildi.

Bismarck okuduğu kitapların çokluğu ve tenevvüü ile arkadaşlarını hayrette bırakıyordu. Spinozayı bu sıralarda tetkik etmişti. Kendisi arkadaşları arasında, bir liberal olarak iştihar etmişti. İhtimal onlar Bismarck'ın söylediği ve yaptığı şeylerin çoğunu anlamıyorlar ve her anlamadıkları her şeyi de liberalizm addediyorlardı. Şüphesiz bu telâkki kısmen onun 1843 de Fransadan sakallı olarak avdet etmesinden ileri gelmişti. Mamafih onun sükun bulmadığı tatmin edilemediği görülüyordu. Kendisinde kullanılmıyan bir takım kudretlerin mevcudiyetini hissediyordu. Tabiatında marazı bir sükun bulmaklık bir tatmin edilmezlik vardı ki, o bunu susturmağa çalıştıkça artıyordu. İşleri biraz daha düzelince seyahatlar yaptı. Bir sene Londra'ya, bir sene de Parise gitti İngiltereden babasına gönderdiği bir mektupta enteresan bir vaka anlattı. (*)

Bismarck İngiltereye Hulde ayak bastı, oradan Scarborough ve York şehirlerine gitti. Burarlarda Hussar (**) kitaları subaylarından çok iyi bir kabul gördü. "Onları tanımadığım halde birlikte yemek yememizi teklif ettiler ve her yeri gezdirdiler," diyordu. Yorktan sonra "Manc-hestere de gitti ve burada mevcut fabrikaların bir kaçını gezdi. "İngilizlerin umduğundan çok fazla bulduğum fevkalâde nezaket ve terbiyelerini ne kadar medhetsem azdır. Fakir tabaka bile hoş ve mütevazidir. Ecnebilerle teması çok olanlar arabacı, hamal gibi- insafsızca paraya koparmağa mütemayil oldukları halde bir kimsenin kendilerinin lisan ve adetlerine aşina olduğunu ve aldanmıyacağını görünce bundan derhal vazgeçerler. Hayatı umumiyetle zannettiğimden daha ucuz buldum."

(*) Bu seyahatında şöyle bir vaka geçmişti. Bir pazar sabahı Hulde karaya ayak basınca ısıklık çalarak sokaklarda dolaşırken bir tesa-düf eseri olarak tanıştığı birisi ısı-lğa devam etmemesini söyledi. Bundan çok müteessir olan Bismarck şehri terketti. Umumiyetle söylendiğine göre Edinburga gitmişti Bundan her halde Scarborough kastedilmektedir.

(**) Hussar bir nevi hafif suvari kütasıdır.

1844 de çok sevdiği kız kar-daşı eski bir arkadaşı olan Os-car von Arnim ile evlendi. Hiç bir ağabeyi bir kız kardeşine onun yazdığı kadar hoş mektuplar yazmamıştır. Bu mektuplar-dan o zamanki hayatının güzel bir tasvirini elde ediyoruz. Dü-günden sonra, Bismarck, baba-sıyla birlikte Şönhavzında ka-lırken kardeşine yazdığı bir mektupta:

"Babamla birlikte gezintiler yapıyor, çiğara içiyor ve oku-yoruz. Ona yemeklerinde yar-dım ediyorum. Bazende bera-berce babamın kurt avı ismini vermekten hoşlandığı bir kome-diyi temsil ediyoruz. Şiddetli bir yağmur altında veya buz gibi bir havada İhle, Ellin ve Karl da beraberimizde oldukla-rı halde yola çıkıyor, rüzgârı tetkik edip iyi bir ayıcı gibi bütün tedbirleri alarak içinde odun tophyan bir kaç kadından başka hiç bir mahlûkun bulun-madığına hepimizizin ve bilhassa babamın mutlak bir kanaati olduğu halde, bir kaç çam ağa-cından ibaret olan bu kümeyi kuşatıyoruz. İhle ve Karl iki köpekle, müthiş sesler çıkara-rak gizlenmek için hazırlanmış olan yerlere giriyorlar. Babam tüfeğinin horozu kalkık, hare-ketsiz, hakikaten bir şey gö-receğini umarak tetikte bekliyor. İhle "ıştel ıştel," diye bağırarak önüne fırlayınca, babam bir şey görüyormusun diye bana soru-yor, ben, imkân nisbetinde ta-bii olmasına gayret ettiği bir hayretle "hayır hiç bir şey gö-remiyorum," diye cevap veriyorum. Sonra havaya küfrederek başka bir koruya gidiyor ve oyunumuzu orada da aynen tek-rar ediyoruz. Bu hal üç dört saat kadar devam ettiği halde babamla İhle ve Fingalin me-rakları bir türlü görünmüyor. Bundan başka günde iki kere limonluğa, bir kere koyunlara bakmağa gidiyoruz. Her saat başında odadaki dört termomet-reyi tetkik ediyor ve hava kontrol aletini ayarlıyoruz. Ha-va iyi olduğu takdirde bütün saatları dışarı çıkarıp hepsini, yemek odasındaki saat bütün diğer saatlardan daha sonra çalacak şekilde ayar ediyoruz.

TÜRK - İNGİLİZ İKTİSADİ MÜNASEBETLERİ

Yazan : H. A. KUYUCAK

— Dünkü sayıdan devam —

1938 mayısının 27 sinde Lon-drada yeniden üç anlaşma im-zalandı. Bunlardan biri Türkiye hükûmetile İngiltere hükûmeti arasında imzalanan teslihat kre-disi anlaşmasıdır. Bu anlaşma ile İngiltere hükûmeti İngilte-reden iştirâ edeceğimiz harp levazımı için bize S.6,000,000 avans vermeyi kabul etmiştir. Bu avansın faizi %3 ve te-diye müddeti de, 1925 de baş-lamak üzere 10 senedir. İster-sek daha evvel de tediye ede-biliriz.

27 mayısta imzalanan ikinci anlaşma Export Credit Cu-rantee Department ile Türkiye hükûmeti arasında yapılmış olup S. 10,000,000 lik ticari krediye aittir. Bu anlaşma ile Depart-man İngiltereden alacağımız le-vazım makine ve saire için bize kredi temin etmektedir.

Şurasını hatırlatmak isteriz ki ihracat kredileri garanti departmanı umumiyetle iki su-retle garanti verir. Ya Brassert tçinde olduğu gibi ihracatçı ile mukavele yaparak ihracat be-delinin muayyen bir kısmını temin edar, yahut da alıcı ile anlaşarak bonolarını garanti eder ve bu bonolar hasılatını alıcının emrine amade bulundurur.

Bu son şekilde alıcının satı-cılarıyla evlece kredi üzerinde anlaşmasına lüzum yoktur. Peşin para ile mal alıyormuş gibi satıcılarla pazarlık edebilir.

İşte bize verilen kredi ikinci tiptendir. Yani kredi için satı-cılarla ve müteahhitlerle görü-secek değildir.

Beğendiğimiz yerden ve be-ğendiğimiz tesiatı peşin para fiyatıyla alacak ve icap eden miktarda bono imzalıyarak de-partmana göndereceğiz. Depart-man bu bonolarımızı garanti ettikten sonra satacak ve be-delini bankaya yatıracaktır. İşte satıcılara biz bu bankadaki he-sabımızdan peşin tediye bulunacağız ve bütün bu sebepler-den dolayı tabii alacakları-mızı daha ucuz temin edebile-ceğiz. Anlaşmanın mühim nok-talarından biri de şudur ki, departman yalnız İngilterede yapılacak mübayaalar için de-ğil belki, Alman mallar kıyme-tinin üçte birine kadar, Türki-

yede yapılacak masarif için de kredi temin etmektedir.

Ticari kredi için faiz %5 1/2 dur. Teslihat kredisinde bize parayı ikraz eden doğrudan doğruya İngiltere hükûmeti ol-duğundan %3 le vermeği kabul etmiştir. Halbuki ticari kredide İngiltere hükûmeti ihracat kire-dileri departmanı vasıtasile ke-falet etmektedir, Para ise pi-yasadan temin olunmaktadır. Ve tabii departmanın umumî mefaatine ve riskine karşı ol-mak üzere alacağı bir ücret de vardır. Bütün bunlar dahil ol-duğu halde %5 1/2 mutedil bir faiz sayılabilir Ticari kredi 10 seneliktir. Ve son bono 1951 de ödenmiş olacaktır.

Karabük anlaşması ile kurulan şirketler tasfiye edilerek yerlerine Eti Bankın yegâne a-centesi olmak üzere yalnız İn-gilterede (Angli-Turkish Com-modities Ltd.) türk ingiliz em-tia şirketi vazifesi bilhassa Eti bankın göndereceği madenleri ve sair türk mallarını satmak ve tıpkı Comptori şirketinde olduğu gibi bunlardan hasıl ol-an parayı türk bonolarının te-diyesine tahsis etmektedir. Türk İngiliz ticari münasebetlerinde mühim rol oynayacağı anlaşılan bu şirketin Meclisi İdare âzala-

rından biri [tarafımızdan, diğeri Deaartman tarafından ve üçün-cüsü aramızda müştereken se-çilmiş olup Türk âza aynı za-manda da reislik vazifesini gö-recektir.

1936 kliring anlaşmasından sonra dahi yukarıda saydığımız sebeplerden dolayı İngiltereden ithalatımız ihracatımızdan fazla olmakta devam ettiğinden 27 ma-yıs 1938 de bir de yeni kliring anlaşması imzlanmıştır. Bu an-laşma her şeyden evvel, krediye dahil mallar haricinde İngiltere-den memleketimize yapılacak ithalatı senevi 3,100.000 Türk lirası olmak üzere tahdid etmiş ve imzalanan iki kredi an-laşmalarındaki esaslara uygun ve iki senelik tecrübeye müstenit olmak üzere eski anlaşmada bir takım tâdiller yapmıştır.

Henüz tatbik sahasına girme-ğe başlayan bu anlaşmalar mem-leketimizin silâhlanmasına ve sanayileşmesine ve istihsalimizin artmasına yardım edeceği gibi İngiltere sanayii için de mühim bir iş hacmi vücutte getirecek-tir. Her iki taraftan gösteril-mekte olan hüsnü niyetin İngil-tereye yapılan türk ihracatını artıracığı ve bu tarzda daha geniş muamelelere yol açacağı beklenebilir.

İlân

Aydın tapu sicil Muhafızlığından

Koçarlı büyük dere mevkiinde doğusu konya batısı yol kuzeyi İzmirli Mehmed güneyi İbrahim-le çevrili 17 dönüm tarla koçarlıdan hacı İbrahim kızı Ayşeye intikalen ve taksimen kalmak suretiyle 54 sendenberi tasarru-funda olduğu büyük dere köy kurulundan verilen ilmühaberde tasdik edilmiş ve tapuda kaydı aranmış ise de bu namda bir kayd bulunmamıştır.

Aydın gazetesi ile ilân gü-nünün 12 inci günü bu tarlanın ne suretle tasarruf edildiği ye-rinde incelenmek üzere bir me-mur gönderileceğinden bu tar-lada bir aynı hakkı olanın bu müddet içinde tapu sicil muha-fızlığına veya ilânın son günü yerinde bulunacak memura 1230 fiş numarasile baş vurmae ilân olunur. 1267

İlân

Aydın Vakıflar Müdürlüğünden:

Aydın orta mahallesinde 530 ada 6 parsel ve 33 pafta No. 11 135 metre murabbaı, hanaylı oğlu vakfından arsanın satılacak mülkiyetine ikinci artırmada dahi talip çıkmadığından 4/4/939 dan itibaren pazarlıkla satılmasına karar verilmiştir muhammen be-deli 101 lira 25 kuruştur talib-lerin % 7 buçuk muvakkat te-minatlarla Aydın vakıflar ida-resine müracaatları. 4/4/939 6 8 10 13 1257

Aydın Tapu Sicil Mu-hafızlığından :

Çakmar köyünün mezarlık semti Kızılcahisar mevkiinde şarkan Hasan oğlu Rıza ve Bi-lal kızı Fadime garben sicim oğlu Mustafa Ali şimalen Mev-lüt ve Hüseyin cenuben Rabia hanım vakı [hanım zeytinliği ile çevrili 50 ağaçlı zeytinlik Çak-mar köyünden Süleymanca oğlu İbrahim'in iken vefatı ile evlatları Süleyman ve Ahmet ve Halile kaldığı ve bunlarca aralarında yaptığı taksimde bu yerin Ha-lile isabet ettiği ve mumaileyh Halil namına tescili için köy kurulundan getirilen ilmühaber-le tapuya geçirilmesi istenmek-tedir bu yerin tasarrufunun tah-kiki ve tapu kaydının yerinde tatbiki için ilân tarihinden 11 gün sonra müddetle mahalline memur gönderilecektir. Bu ye-re ait itirazı olanlar varsa 1228 fiş numarasile yerinde buluna-cak memura veyahutta idare-mize müracaatları ilân olunur. 1268

Vilâyet Daimî Encümeninden :

Sıra No.	Cinsi	Mevkii	Muhammen bedeli	İcra müddeti	Muvakkat teminat lira
1	İmam köy Narlı dere ilıcası	İmamköy	91	1/6/939 31/5/941 iki sene	7,5
2	Elengüllü ve Bozköy ilıcası	Bozköy	1400	Bir sene müddetle	105
3	Dereköy Menderes geçit gemisi	Dereköy	60	" "	4,5
4	Dükkân	Aydın Gazi bulvarı	63	" "	5
5	Karahayit Menderes geçit gemisi	Karahayit	350	" "	27
6	Dalama Menderes geçit gemisi	Dalama	291	" "	22
7	Göhlisar Menderes geçit gemisi	Göhlisar	400	" "	30
8	Armutlu Menderes geçit gemisi	Armutlu	170	" "	14
9	Şahnalı Menderes geçit gemisi	Şahnalı	300	" "	22,5

İdarei hususiyeye ait yukarıda yazılı akaratın senelik icarları 20/4/939 tarihli perşembe günü sa-at onbeşte ihale edilmek üzere açık arttırmağa çıkarılmıştır. Fazla malûmat almak isteyenlerin her gün Vilâyet encümen kalemine veya hususi muhasebe müdürlüğüne müracaatları, arttırmağa iştirak edeceklerin de sözü geçen gün ve saatta muvakkat teminatlarla daimî encümene müracaatları ilân olunur. 2 6 13 16 1246

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatları

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	2 — 3	Doktor Fabrettin Sığır (Çocuk hastalıkları mutahassısı)
"	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaş (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözyayın

Süleyman Gezer - Osman Sezginer

Gazete Kitap Evi

Görülen lüzum üzerine 1/2/1939 tarihinden itibaren Aydın Palas oteli altına nakledilmiştir.

İstanbul - Ankara - İzmirde müntezir bütün kitap, mecmua ve gazeteleri temin edilir. Kiralık kitap verilir, bulunmayan kitap, mecmua ve gazete nüshaları en çok bir hafta içinde getirilerek müşterilerine takdim etmeği üzerine alır. Çeşitli ve temiz kırtasiye, en çabuk tevzi ve deruhte yer.

1215

Doktor Şevket Kırbaş

Memleket hastanesi bakteriyolog ve entani hastalıklar mütehassısı

Muayenehanesini Cumhuriyet mahallesinde avukat B. İhsan'ın evine nakletmiştir.

hastalarını her gün saat yediden sekize kadar ve öğleden sonr saat üçten altıya kadar kabul eder. İdrar, kan, balgam, madde gaita ve her türlü tahlilâtı icra eder. Veremlilerde fennin en son tedavisi olan Pinomotoraksi ile hastaları tedavi eder. (971)

Aydın Belediye reisliğinden :

1 — Aydın Belediyesi elektrik santralına ilâveten konulacak 240-250 beygir takatında bir Motör ilâ Jeneratör Alternatör, tevzi Tablosu ve bunların teferuatı ve montajları 22 Mayıs 1939 Pazartesi günü saat 15 de Belediye daimî encümeninde ihale edilmek üzere yeniden kapalı zarf usulile Eksiltmeye konmuştur.

2 — Tesisatın muhammen kıymeti 29360 liradır.

3 — Bu işe ait evrak şunlardır:

- A Fennî şartname
- B Keşifname
- C Eksiltme şartnamesi
- D Planlar

4 — Arzu edenler bu evrakı Aydın belediyesinden görebilirler ve parasız alabilirler.

5 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için 2202 liralık muvakkat teminat makbuzlarını, 1939 senesine ait ticaret odası vesikası

ve eksiltme tarihinden en çok

bir hafta evvel Vilâyet Nafia müdürlüğünden usulü dairesinde alınmış ehliyeti fenniye vesikası ile birlikte teklif mektuplarına lef etmeleri icap eder.

6 — Tesisatın ikmâl müddeti ihale tarihinden itibaren onbeş aydır.

7 — Teklif mektuplarının ihale gün ve saatından bir saat evveline kadar Aydın belediye reisliğine (makbuz mukabilinde) tevdiî lâzımdır. (Postada olacak geçikmeler kabul edilmez.)

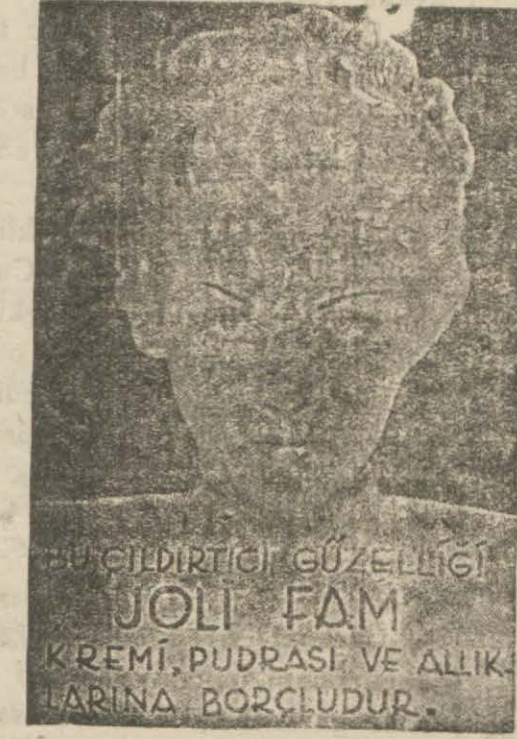
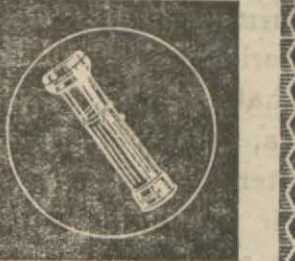
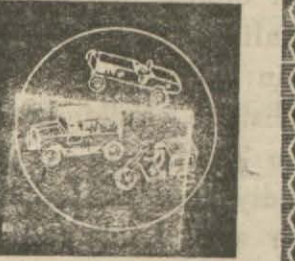
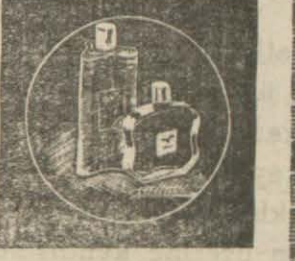
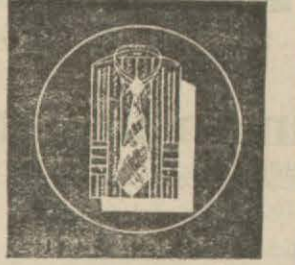
28 3 8 13 1235

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
İdare yeri: Aydın'da C. H. P. Basimevi.

gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilanlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat
Müdürü : Etem Mendres
Basıldığı yer
C H P Basimevi

Her çeşit tuhafiyeye malları ve en iyi ıtriyat çeşitleri her marka Gramofon ve en son çıkan plâklar, iğneleri bilûmum alâtı musikiye, hurdavat, pipo ve sıhhi sigara ağızlıkları yassı yuvarlak fantazi cep fenerleri ve taze pilleri elektrik lâmbaları envai çeşit traş bıçakları, oyuncaklar vesaire gibi mallar ucuz fiatlarla tecim evimizde satılmaktadır.

Markoni Sparton ve A G A Baltic radyolarımız şayanı tavsiyedir. Batarya ve akimatörle çalışan radyolarda gelmiştir.

12 ay veresiye satış

MEHMET GÜRER

DEMİRYOLU CADDESİ 32/2 AYDIN

C. H. P.

BASIMEVİ

Belediyelerimiz için Son formül üzerine 939 yılı bütçeleri hazırladığını sayın müşterilerine arzeyler.